

Tildeling av enerettigheter

Prof. dr. juris Erling Hjelmeng, UiO

19. april 2016

Hvorfor er eneretter et EØS-problem?

- Restriksjoner på fri bevegelse
 - Enerett = ingen andre kan utføre tjenesten, EØS art. 36
 - Enerett på avfallshåndtering = indirekte eksportforbud, EØS art. 12
- Anskaffelsesreglene skal hindre restriksjoner og diskriminering etter nasjonalitet/opprinnelse

Særregler om avfallseksport

- Nærhetsprinsippet kan begrunne restriksjoner på eksport av miljøhensyn
- Særregler i sekundærlovgivning
 - Direktiv 2008/98
 - Avfallstransportforordningen (grensekrysseforordn.)/avfallsforskriften § 13-1
- Men:
 - Gjelder varer, og ikke tjenester

Anskaffelsesreglene

- Det er lov å gi eneretter til foretak som selv er omfattet av anskaffelsesreglene
 - "Offentligrettslig organ"
 - Tildelt ved lov, vedtak eller avtale
 - Kunngjort
 - Eneretten må være i samsvar med EØS-retten
- Og da er vi tilbake til reglene om fri bevegelse

Reglene om fri bevegelighet

- Restriksjon og påvirkning av samhandel
 - Vil nok normalt være oppfylt
 - Ragn-Sells-dommen (C-292/12)
- Kan begrunnes?
 - Varerestriksjon = OK iht. sekundærlovgivning
 - Tjenesterestriksjon
 - Må begrunnes som nødvendig for å ivareta miljøhensyn (læren om "tvingende allmenne hensyn")
 - Nærhetsprinsippet gjelder

Konklusjon

- Innfløkt regelverk
 - EØS-avtalen og fri bevegelse
 - Anskaffelsesdirektivet
 - Særregler om varer i avfallssektoren
- Men resonnementet er ganske enkelt:
 - Eneretter som kan begrunnes ut fra miljøhensyn er lovlig